

[Valdemar Thomsen.]

Spørgsmaal, vi maa have klaret, forinden denne Forhandling gaar til Ende. At den højtærede Handelsminister nu gør Forsøg paa at smøge Ansvaret af sig og søger at knibe uden om vort Spørgsmaal, ja, det kunde man paa Forhaand regne med, men at det vilde ske paa den Maade, som det gør, ved at Ministeren faktisk vælter hele Skylden for Diskontoforhøjelsen over paa Nationalbanken, forekommer dog mig at være noget for dristigt. En saadan Forklaring kunde maaske tages for gode Varer, da Nationalbanken faktisk og praktisk var uafhængig af Regeringen. Nu gaar den ikke! Ikke alene har Handelsministeren som nævnt afgørende Rettigheder efter § 25 i Reglementet, men Ministeren har ogsaa som kgl. Bankkommisær ifølge Bankloven — selv om man ser fuldstændig bort fra de Beføjelser, han har i Henhold til Valutaloven — Ret til og for øvrigt ogsaa Pligt til at føre Forsædet i Repræsentantskabet og til at være med ved vigtige Afgørelser. I Loven vedrørende Danmarks Nationalbank staar der, at Afgørelser af særlig vidtrækkende Karakter kan ikke træffes i Bestyrelsesmøder, hvor den kgl. Bankkommisær ikke er til Stede. Naturligvis forudsætter denne Bestemmelse i selve Loven om Danmarks Nationalbank ogsaa, at den kgl. Bankkommisær skal være til Stede, naar der tages Beslutning om Diskontoforhøjelser, der vel maa siges at være Afgørelser af vidtrækkende Karakter. At dette ikke er tydeligt fastslaaet i Reglementet vedrørende Direktionens Beslutninger, maa ogsaa bebrejdes Ministeren, idet han, forinden han den 28. Maj stadfæstede Reglementet, burde have paaset, at Reglementet var i Overensstemmelse med Loven.

Men altsaa, Ministeren skal — det siger begge Love, baade Loven om Nationalbanken og Valutaloven — være med, naar vigtige Beslutninger træffes. Ministeren er endvidere bemyndiget til at udnævne to Repræsentanter, der tillige er selvsikrevne til at være Medlemmer af Bestyrelsen; Regeringen vælger som bekendt Bankens første Direktør, og den har sørget for gennem det lønede Sammenrod, som finder Sted paa dette Omraade, at være godt repræsenteret ogsaa i Repræsentantskabet, og saa vil man komme her og fortælle, at det er Nationalbanken, der ene har Ansvaret for den skete Diskontoforhøjelse og for Rentestigningspolitikken! Nu da man ikke længere har Landstinget at skyde Skylden paa, skal aabenbart Nationalbankens Ledelse i økonomiske Spørgsmaal være Regeringens Syn-

debut. Ja, det forhindrer naturligvis ikke, at Regeringen tiltager sig Æren for Følgerne af mulige heldige Foranstaltninger, men Spørgsmaalet om Ansvaret ikke alene over for Banker, men over for vor Pengepolitik maatte det ved denne Lejlighed være formaalstjenligt at faa klaret. Det kan vel ikke være den højtærede Handelsministers Mening, at Lovgivningsmagten i Tiden indtil 1948 har overladt Magten paa dette overmaade vigtige Omraade til den knopskydende Institution, som Ledelsen af Nationalbanken er. Nu, efter at Staten paa næsten alle Omraader regulerer Produktionen og det økonomiske Liv, maa det ogsaa være om ikke formelt saa dog reelt Regeringen, der har Ansvaret for Seddelbankens Dispositioner. Hvis det ikke er Tilfældet, maa jeg sige, saa er vi rigtignok godt kørende — saafremt Nationalbankens Ledelse kan optræde efter Forgodtbefindende, uden at Lovgivningsmagten har nogen som helst Indflydelse. Noget saadant kunde maaske være forsvarligt, da vi havde Guldmøntfoden, da den nødvendige Tilpasning i Samfundet automatisk fandt Sted; under disse Forhold havde Banken nærmest kun den Opgave at holde stabile udenlandske Vekselkurser. Saa enkelt er det imidlertid ikke, efter at Frikonkurrencen, efter at den automatiske og elastiske Tilpasning og dermed Forudsætningen for faste Vekselkurser er forbi. Det gamle System med Guldmøntfod o. s. v. er afløst af Tvangs- og Planøkonomi. Det vil sikkert ingen bestride, og derfor skal det nok vise sig at være en stor Misforstaaelse at benytte de af Bramsnæs og nu af den højtærede Handelsminister forsvarede Midler, der kun kan være virksomme under et liberalistisk System. Nu er Verden en anden, Fagforeninger, Monopoler, Karteller o. s. v. og med alt dette bundne Priser i Samfundet medfører, at de gamle Midler til Imødegaaelse af økonomiske Vanskeligheder ofte — og det vil sikkert ogsaa vise sig i dette Tilfælde — vil føre til det modsatte af det, man tilstræber.

Det, man vil med Diskontoforhøjelse — det fik vi jo et klart Billede af nu gennem Handelsministerens Indlæg —, det er utvivlsomt at faa Bund under den stive og stædige Valutapolitik, der føres, og som Regeringen dog formentlig ikke vil fralægge sig Ansvaret for. Det Forsøg, man her gaar ind i, er paa Forhaand, siges det fra sagkyndig Side, dømt til at mislykkes, og det maa vi, der er klar over det, gøre opmærksom paa netop nu for ikke at faa Medansvaret for de Ulykker, som en saadan økonomisk Politik vil medføre. Hvorfor ikke sige det rent ud: